

SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ

HEMŞİRELİK

HEM 201-Farmakoloji

Öğr.Gör: Selma ALAKUŞ

Farmakolojiye Giriş

Hem 201-Farmakoloji

1

Farmakoloji

- Yunanca ilaç(pharmakon) ve bilgi(logos) anlamında kelimelerden oluşmuştur.
- Farmakolojinin tarihi, gerekse insanların ilacı kullanmaya başlaması prehistorik devirlere dayanmaktadır.
- Bu tarihlerden başlayarak yüzyıllar boyu çok sayıda madde hastalıklar için kullanılmıştır.

- Çin imparatoru Shen Nung M.Ö.3000 yıllarında Ephedra bitkisinden yapılan şurubu içtiği ve afyonu da değişik amaçlarla kullandığı Çin tarihinde yazılı olduğu belirtilmektedir.

- 17. yüzyılda İspanyollar Güney Amerika kıtasında kına kına bitkisinin sıtmaya karşı etkili olduğunu görmüşler ve kendi ülkelerinde de uygulamışlardır.

- 19. yüzyılın sonlarında rasyonel tedavinin gelişmesi ve yenilenmesi, doktorları ilaçların etki mekanizmalarını araştırmaya doğru yöneltmiştir.
- Farmakolojinin temel konusu ilaçtır.
- İlaç fizyolojik fonksiyonlar için zorunlu olmamaktadır.

- Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) ilacı, patolojik durumları ve fizyolojik sistemleri alıcı açısından faydalı olmak için değiştirmek yada incelemek için kullanılan madde olarak tanımlamıştır.
- İlaçlar; Doğal, yarı sentetik yada sentetik şekilde hazırlanmış kimyasal preparatlardır.

- İlaç dışarıdan uygulandığında organizmada etki oluşturan madde olarak bilinmektedir.
- Tıptaki kullanım alanı oldukça geniştir.
- Hastalıkların; Teşhisi, tanısı,
- gebelik önleyici, anestezi amaçla,
- radyoloji gibi farklı alanlarda kullanılan maddenin ortak ismidir.

Farmakolojinin Bölümleri

Farmakoterapi:

Organizmada ilaç-resptör etkileşmesi

İlaçların kimyasal yapısı

İlaçların sonlandırılması

İlaçların genel ilkeleri ile ilgilenen farmakoloji bölümüdür.

- **Farmakokinetik:**
- İlaçların emilimi, dağılımı, metabolizması ve atılımı ile ilgilenir.
- **Farmakodinami:**
- İlaçların vücuttaki etki mekanizmalarını konu eder.

- **Kemoterapi:**
- Vücudu istila eden mantar, bakteri, mantar, virüs ve parazitlerin oluşturduğu hastalıkların ilaçlarla tedavisinden bahseder.
- **Galenik farmasi:**
- İlaç hazırlama yöntemleri ve şekillerinden bahseder.

- **Toksikoloji:**
- Zehir bilimi olarak bilinmektedir.
- **Klinik farmakoloji:**
- Bu bilim dalı uygulamasına geçilmeden önce hayvan farmakolojisi yada komparatif farmakoloji bölümlerinin elde ettiği sonuçlardan faydalanma zorunluluğu vardır.

- **Biyofarmasi:**
- Organizmada aktif maddenin emilimini etkileyen galenik faktörleri ve klinik uygulamalarda ilaç şekillerinin terapötik ve farmakolojik aktivitelerini uygun şekle getirmek için gerekli bilgilerden bahseden bilim dalıdır.

- **Farmakope (Kodeks):**
- İlaçlar konusunda birlik ve beraberlik oluşturmak amacıyla her ülkede Farmakope (Kodeks) hazırlanır.
- Bunlar hekim ve eczacı arasında yasal birlik sağlar.

- Ülkemizde ilk farmakope 1844 senesinde basılan “Osmanlı Askeri Farmakopesi” olarak bilinmektedir.
- Cumhuriyet döneminde ilk farmakope, 1930 senesinde “Türk kodeksi” adıyla yayımlanmış olup, 1940-1948,1974 senesinde yenilenerek tekrar basılmıştır.

KAYNAKLAR

- 1) Dökmeci,İ. Sağlık Yüksek Okullar İçin Farmakoloji. Kısaltılmış Temel Bilgiler. Nobel Kitapevi. 2011. İstanbul
- 2) Kara,H. Sağlık Yüksek Okulları İçin Farmakoloji Genişletilmiş 2.Baskı.Göktuğ Basın Yayın ve Dağıtım.2013. Sivas

3) İncesu,A.G.Hemşirelik, Fizyoterapi,
AnesteziSağlık Ön Lisans Bölümleri İçin
Farmakoloji. Güneş Tıp Kitapevleri.2019
Ankara

- DİNLEDİĞİNİZ İÇİN TEŞEKKÜRLER

